

Rat, kraai, spreeuw winnen van vlinder

MILIEURAPPORT

redactie wetenschap (journaal nob 20-09-04, dagblad trouw 21-09-04)

AMSTERDAM - De soortenrijkdom op het Europese land is de laatste 150 jaar met 55 procent afgenomen. Het lijkt niet haalbaar om deze verschraving voor 2010 een halt toe te roepen.

Dat staat in een Europees milieurapport van het RIVM, dat gisteren is verschenen. Globaal was al wel bekend dat de Europese biodiversiteit afnam, maar volgens de betrokken onderzoekers is deze verarming nu voor het eerst in een getal uitgedrukt.

De onderzoekers spreken van een voorlopige schatting, gebaseerd op gegevens over het landgebruik in 1850 en het heden. Ze keken onder meer naar de klimaatverandering, de hoeveelheid natuurgebied, de bosbouw, de stikstofvervuiling en de intensivering van de landbouw. Deze factoren leidden, samengevoegd in één model, tot het verlies van 55 procent. Dit getal slaat niet zozeer op het aantal soorten, maar vooral op het aantal exemplaren per soort.

Voorals vlinders zijn er slecht aan toe. Andere, algemenere soorten, zoals de bruine rat, de kraai en de spreeuw, maken juist handig gebruik van de ontstane gaten. Hun bloei is in het rapport niet meegeteld, omdat zij niet bijdragen aan de biodiversiteit. „Deze opportunisten homogeniseren de natuur“, zegt Ben ten Brink, projectleider internationale biodiversiteit bij het RIVM. „Landschappen gaan daardoor steeds meer op elkaar lijken, zoals ook elke stad dezelfde Blokker en Hema heeft.“

De EU heeft zichzelf tot doel gesteld om het verlies aan biodiversiteit vóór 2010 te verminderen of te stoppen. Maar ondanks de beschermende regelgeving halen we dat niet, vermoeden de onderzoekers. Want we staan ook onder druk om meer wegen aan te leggen, de steden uit te breiden en de landbouw te intensiveren. Bovendien moet de klimaatverandering nog grotendeels zijn beslag krijgen. Lichtpuntje is wel dat het milieu geleidelijk schoner wordt.

Overigens stuiten de onderzoekers op het probleem dat de biodiversiteit nergens goed wordt bijgehouden. Ze konden dus niet in een bestand duiken om dieren en planten te turven. Met zo'n beroerde administratie valt geen biodiversiteitsbeleid te voeren, menen ze. Daarom werken ze aan een model waarmee ze, door een aantal sleuteldieren en -planten te tellen, een goed beeld van de soortenrijkdom kunnen krijgen.